

Ehkäisevän päihdetyön järjestäminen

KH 31.10.2022 § 162
195/05.00/2022

Valmistelija

Sivistysjohtaja Aki Pelkonen, puh. 044 493 5611

Toimivalta

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta, 4 § Järjestämisvastuun siirtyminen, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Taustaa

Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä on toiminut sosiaalityöntekijä Varkauden perusturvalautakunnan alaisuudessa. Hyvinvointialue muutoksen myötä sosiaalityöntekijä siirtyy hyvinvointialueelle. Kunnan tulisi löytää tehtävään henkilö omasta organisaatiosta tai järjestellä tehtävä yhteistyössä toisen/toisten kuntien kanssa. Samoin, jos EPT- vastuuelin on ollut esim. perusturvalautakunta, on tähänkin löydettävä toinen vastuuelin toisin sanoen toinen lautakunta. Kunnan tulee myös määritellä tehtävä tarkemmin ja päätettävä tehtävän hoitamiseen tarvittava resurssi.

Laki ehkäisevästä päihdetyöstä, 5 § (8.7.2022/459)

Kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. Hyvinvointialue tukee alueensa kuntia ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä ja huolehtii 2 momentissa tarkoitetuista ehkäisevän päihdetyön tehtävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Kunnan toimielimen ja hyvinvointialueen tehtävänä on:

- 1) huolehtia alueensa päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta;
- 2) huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle;
- 3) lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa tehtävissään;
- 4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia hallinnossaan, kunnassa erityisesti sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimissa sekä elinkeinotoimissa;
- 5) huolehtia siitä, että 1–4 kohdassa tarkoitettut toimet sovitetaan yhteen kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä sekä poliisin, alkoholilain ([1102/2017](#)) ja tupakkalain ([549/2016](#)) noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa.

Kunnan ja hyvinvointialueen ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ([612/2021](#)) [6 ja 7 §:ssä](#) säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista.

Selostus

Ensiksi tulisi määritellä vastuuelin. Luontevinta olisi sijoittaa tehtävä perusturvalautakunnan alta sivistyslautakunnan alaisuuteen ja tarkemmin nuorisotoimeen. Tämän jälkeen tulisi pohtia erilaisia vaihtoehtoja, miten tehtävän järjestäminen tulisi toteuttaa. Jos tehtävä päätetään sijoittaa sivistyslautakunnan alaisuuteen, niin sivistyslautakunnan tulisi päättää hallintosäännön 26 § mukaan, miten palvelu järjestetään. Vaihtoehtoina palvelun järjestämiseen tulisi ainakin pohtia palvelun tuottamista omana palveluna tai palvelun hankkimista yhteistyössä toisen kunnan/ kuntien kanssa.

EPT- yhdys henkilön tehtävää määrittäessä/pohtiessa tulisi huomioida myös hyvinvointialueen muut rajapinnat sekä kunnan nuorisotoimen resurssointi. Näitä ovat esimerkiksi: yhteistyön kehittäminen varhaiskasvatukseen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen oppilashuoltotyön ja HVA:n välillä, yhteistyöhenkilö PoSote- hankkeissa, järjestöyhteistyö HVA:n kanssa, perhekeskustuksen yhdys henkilö, nuortentyöpaja toiminnan sijaistuksen järjestäminen (avustuksen myöntäjä vaatii sijaisjärjestelyn). Perusnuorisotyötä on aiemmin tehty 1,5 henkilötyövuodella ja tällä hetkellä tehtäviä hoidetaan käytännössä 0,5 henkilötyövuodella. Perusnuorisotyötä ei pystytä järjestämään tällä resurssoinnilla tarpeeksi kattavasti.

Hyvinvointialueet käynnistyvät vuoden 2023 alusta. Rajapintoja on tarkasteltu kuntien ja hyvinvointialueiden välillä. Muutos tulee olemaan suuri ja voidaan olettaa, että vuoden 2023 aikana huomataan sellaisia rajapintoja, joita ei osattu ottaa huomioon ja näiden toimintojen varmistamiseksi saatetaan perustaa hankkeita, ohjausryhmiä tms. ja kunnalta tarvitaan myös näihin yhdys henkilöä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus toteaa, että

1. ehkäisevän päihdetyön kunnalle kuuluvista tehtävistä vastaa 1.1.2023 alkaen sivistyslautakunta
2. hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta päättää keinoista järjestää ehkäisevän päihdetyön tehtävät
3. sivistyslautakunnan tulee huomioida EPT- yhdys henkilön tehtävää järjestäessään myös muut hyvinvointialueen rajapinnat sekä kunnan nuorisotyö.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.
